

Periques

Puig-reig

Ubicació

Comarca: Berguedà
Lloc/Adreça: Periques
Emplaçament Ctra. C-16, sortida poc abans del km 83. A la rotonda cal prendre camí en direcció sud uns 150 m

Coordenades:

Latitud: 41.97715
Longitud: 1.88512
UTM Est (X): 407635
UTM Nord (Y): 4647840

Classificació

Número de fitxa 08175 - 224
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia Edifici
Estil / època: Popular Gòtic Contemporani Modern Medieval
Segle XIII-XVIII
Estat de conservació Bo
Notes de conservació: En els últims anys ha estat objecte d'una profunda restauració i ampliació.
Protecció Legal
Observacions protecció: BCIL 10
Número inventari sí, IPA 3647
Generalitat i altres inventaris
Accés Fàcil
Ús actual: Residencial
Titularitat Privada
Titular: Ref. Cad.:08174A001000420000HO
Fitxes associades:

[Pont de Periques](#)
[Sant Andreu de Cal Pallot](#)

Descripció

Construcció gòtica que havia de destinar-se a convent-granja dels monjos templers i que constitueix un exemple únic a Catalunya de l'arquitectura conventual dels ordes militars. Més endavant es transformà en masia. El conjunt, que consta de la casa i l'església del Carme de Periques, està situat en un promontori que domina la vall del riu Llobregat. El recinte format per la casa és de planta perfectament quadrada amb dos cossos, amb cobertes a una vessant orientades a l'exterior, els quals formen un angle recte amb un pati interior delimitat per la muralla que tanca tot el conjunt. Els murs perimetrals són fets de carreus amb espitlleres i petites finestres disposades de manera regular. S'accedeix al pati interior (possible pati d'armes) per un gran portal adovellat amb arc de mig punt a la façana est, i per un altre amb llinda i brancals de pedra al sud. Les dependències són fetes amb un aparell de qualitat, a base de carreus ben tallats i disposats en filades força regulars. Molts dels carreus conserven les marques de picapedrer.

L'interior, tot i que modificat en l'època de la masia, ha conservat l'estructura de l'edifici gòtic i manté, així mateix, diversos elements d'interès, com ara festejadors. Les sales gòtiques, d'una alçada considerable, estaven marcades per arcs diafragmàtics apuntats, cosa que denota una distribució de l'edifici molt regular i perfectament planificada. Originàriament, l'ala oest tenia dues plantes (marcades pels arcs diafragmàtics) i posteriorment la planta superior va ser subdividida amb un nou pis. En aquesta part hi havia la cuina-menjador, habitacions i altres dependències, mentre que a la planta inferior, semisoterrània, hi havia el celler (es conserven dues tines), magatzem i corrals (es conserven forats per abocar-hi el pinso). L'ala nord només tenia originàriament una planta i era destinada a cavalleries i pallissa. La part de l'angle sud-est corresponent al pati s'ha rebaixat i s'hi han adequat dependències de construcció recent a un nivell simitorrani. Tot el conjunt s'ha rehabilitat per destinar-lo a turisme rural. A l'est de la masia hi ha l'església del Carme de Periques.

Observacions:

Inscripció sobre la llinda amb arc conopial: 1848.

Es conserva una part de la documentació del mas des d'època força antiga (segles XVI-XVII). En els carreus dels murs s'hi han identificat moltes marques de picapedrers (una vintena de diferents).

La tradició oral conta que la propietat constava també de la Font de Periques (actualment desapareguda per les obres de la carretera), la qual proporcionava aigua per regar horts mitjançant un complex sistema de regatge.

Història

Des de l'any 1212 és documentat el mas de Sant Julià, sobre el qual a finals del segle XIII els Templers, senyors del castell i terme de Puig-reig, iniciaren la construcció d'una granja-convent. La construcció actual es pot datar de finals del segle XIII o començament del XIV. La dissolució de l'orde, a inicis del segle XIV, va impedir que la construcció es pogués acabar totalment i funcionés com a centre agrícola i ramader de la Comanda de Puig-reig. Sota el domini dels Hospitalers fou residència temporal dels membres de l'orde i, al segle XVII, ja funcionava com a masia. L'any 1721 l'edifici s'identificava com a "mas Sant Julià, vuy lo mas Periques". Aproximadament al principi del segle XIX el mas fou adquirit per la família dels actuals propietaris i va continuar com a explotació agropecuària.

Bibliografia

- SERRA, R. (1982). "Aproximació a la història de Puig-reig", Manresa
- GALERA, S., OLLER, J., RIERA, M.A. , SERRA, R. (1986). Els Hospitalers al Berguedà a l'època moderna, L'EROL núm, 15.
- SERRA, R. I VILADES, R. (1989). "L'església i la casa de Periques", Ajuntament de Puig-reig.
- VILADÉS, R. (1986). "El Mas Periques de Puig-reig: probable esdifici dels Ordes Militars (arquitectura)", a L'EROL 15, Berga 1986, p.28-30
- FUGUET, Joan (1989). "L'arquitectura dels Templers a Catalunya". Tesi Doctoral inèdita, UB, Facultat Geografia i Història, departament d'Historia de l'Art", 1989.
- AADD. (2011). Pla d'ordenació urbanística municipal. Catàleg de masies i cases rurals. Ajuntament de Puig-reig. Fitxa d.1.
- MACIÀ BIGORRA,T. (1993). El pont de Periques de Puig-Reig: estudi documental, històric i artístic. Barcelona.
- MACIA BIGORRA,T. (1996). «Estudi documental, històric i artístic del Pont de Periques de Puig-reig». Quaderns Científics i Tècnics 8: Estudis, informes i textos del Servei del Patrimoni Arquitectònic Local: 5-38.
- CAIXAL, A. (2006), Els ponts, testimonis de les transformacions històriques al Berguedà, a L'Erol 89, Berga.
- LACUESTA, R., GONZALEZ TORAN, X (2008). Ponts de la província de Barcelona. Comunicacions y paisatge, Barcelona, p. 60-61
- VV.AA. (1994). Inventari del Patrimoni Arquitectònic de Catalunya. El Berguedà, Departament de Cultura de la Generalitat de Catalunya.

